

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

п-84832

В УСІХ КРАЇНАХ СВІТУ ВСЕ ПРОГРЕСИВНЕ ЛЮДСТВО СВЯТКУЄ 8 БЕРЕЗНЯ — МІЖНАРОДНИЙ ЖІНОЧИЙ ДЕНЬ. ЦЮ СВЯТКОВУ ДАТУ ВІДЗНАЧАЮТЬ ЩОРОКУ, АЛЕ НИНІ ЦЕ СВЯТО ОСОБЛИВО ЗНАМЕННЕ, ЮВІЛЕЙНЕ — П'ЯТДЕСЯТЕ.

ШИРОКО ВІДЗНАЧАЮТЬ ЙОГО РАДЯНСЬКІ ЖІНКИ — АКТИВНІ БУДІВНИКИ КОМУНІЗМУ, ГОСПОДАРИ СВОЄЇ ДОЛІ.

З ВЕЛИКИМ СВЯТОМ ВАС, ЖІНКИ-ТРУДІВНИЦІ, ХВАЛА І ШАНА ВАМ.

СЛАВНЕ П'ЯТДЕСЯТИРІЧЧЯ

Наш закон вперше в історії викреслив все те, що робило жінок безправними.

В. І. ЛЕНІН.

50 років тому в Копенгагені II Міжнародна конференція соціалістів затвердила День солідарності трудящих жінок всього світу, день єднання жінок в боротьбі за щастя матері, за права громадянки, за тверду впевненість в завтрашньому дні. Зараз Міжнародна демократична федерація жінок об'єднує 200 мільйонів трудівниць 80 країн.

Жінки в нашій країні — велика громадська сила. Величезну роль відіграли вони в бою за Жовтень, в індустріалізації країни, в колективізації сільського господарства, у виконанні довоєнних п'ятирічок. Славні імена Паші Ангеліної, Мар'яни Гнатенко, сестер Виноградових та багатьох інших жінок країни увійшли в історію будівництва соціалізму. Ніколи не забуде наш народ імена Зої Космодем'янської, Лялі Убийвовк, дівчат з «Молодої гвардії», «Партизанської іскри» та інших патріоток, що боролися на фронті і в партизанських загонах проти фашистів у роки Великої Вітчизняної війни. Понад 120 тисяч жінок нагороджено орденами і медалями за ратні подвиги, більше як 70 жінкам присвоєно високе звання Героя Радянського Союзу.

В період розгорнутого будівництва комунізму радянські жінки проявили і проявляють невичерпну енергію, натхненно працюючи в промисловості і в сільському господарстві, виступаючи зачинателями славних новаторських справ. Уже перший рік семирічки дав нам нових героїнь праці. Всенародну підтримку одержав славний почин Валентини Гаганової. Багато трудівниць змагаються за високе звання колективів і ударників комуністичної праці.

Гідний вклад в побудову комунізму вносять славні трудівниці сільського господарства. Біля 1 млн. жінок нагороджені орденами і медалями, 764 удостоєні високого звання Героя Соціалістичної Праці.

В історію увійде масовий трудовий подвиг нашої славної молоді: понад 30 тисяч молодих патріоток поїхали в 1959 році в цілині радгоспи Казахстану, понад 100 тисяч жінок за останні два роки відражені за комсомольськими путівками на великі новобудови країни.

Не багатством, не знатністю походження, а лише працею на благо радянського народу визначається становище людини в соціалістич-

ному суспільстві. Держава і народ шанують і славлять людей праці. «Всяка справа трудом ставиться, трудом славиться», — ці крилаті слова О. М. Горького одержали широке визнання в народі.

Рівноправність радянської жінки здійснюється не на словах, а на ділі. Шляхом творчої праці в усіх галузях грандіозного комуністичного будівництва піднімається радянська жінка до вершин науки і культури. 12 проц. грамотних жінок було в Росії на початку ХХ століття. Сьогодні в вузах нашої країни більше 2 мільйонів студентів і 1 мільйон з них — студентки. Жінки в СРСР складають 49 проц. спеціалістів з вищою освітою, 53 проц. — з середньою.

Серед наукових працівників СРСР більше 110 тисяч жінок, понад 28 тисяч з них мають вчені ступені докторів і кандидатів наук. Понад 100 жінок-вчених займають пости керівників інститутів і лабораторій в установах Академії наук СРСР. Весь світ знає ім'я Л. В. Курносової — однієї з організаторів вивчення космосу шляхом запуску штучних супутників, академіка П. Я. Кочіної та інших.

Про плідотворну роботу радянських жінок в галузі літератури, мистецтва і культури свідчить присудження їм 49 Ленінських і Сталінських премій.

Жінки нашого університету разом з усім його колективом беруть активну участь у виконанні великих завдань, поставлених Комуністичною партією в галузі розвитку науки, ідейного виховання молоді, в розгорнутому будівництві комунізму.

Партія і Радянський уряд не втомно турбуються про жінку-матір, праця якої по вихованню дітей прирівнюється у нас до справи державної ваги. Образ матері став символом Батьківщини:

«Мати — творить,
вона — охороняє.
Мати — завжди проти смерті».

М. Горький.

Жінки світу — величезна сила в боротьбі за мир, за роззброєння, тому що роззброєння — це можливість переплавки сталі у верстаті і сільськогосподарські машини, це — гарантія безпеки для дітей.

Слава радянським жінкам — активним будівникам комунізму!

КРАЩИМ ЖІНКАМ УНІВЕРСИТЕТУ

На честь 50-річчя Міжнародного жіночого свята 8 березня наказом Міністра вищої та спеціальної середньої освіти УРСР оголошено подяку співробітницям університету:

завідуючій кафедрою російської та зарубіжної літератури Збандуто, старшій науковій співробітниці Позігун, доцентам Жаренко, Оленович, Першиній, старшим лаборанткам Олександровій, Змієнко, завідуючій канцелярією Зубицькій, диспетчеру учбової частини Носковій, коменданту Микоцькій.

За сумлінне виконання своїх обов'язків наказом ректора університету нагороджено грамотами:

доцентів Бабайцеву, Волю, Дмитрашко, Зав'ялову, Рябову, Савицьку, Семенюк, Степанову, Федотову, старших викладачок Амброз, Грановську, Мамонтову, Петряєву, Пушек, Стасенко, завідуючу кафедрою фізіології рослин Домбровську, завідуючих відділами наукової бібліотеки Кириченко та Бушеву, старшого бухгалтера Крушиніну, інспектора відділу кадрів Щетиніну, старшого бібліотекаря Каркозову, асистентку Єрмілову, лаборантку Мартиновську.

Нагороджено подарунками та оголошено подяку:

завідуючій відділом комплектування наукової бібліотеки Чижевській, старшим бібліотекаркам Монастирській та Шарканській, старшим лаборанткам Кошубі, Шитіковій, Баєвій, Мінкевич, Сардаровій, старшій друкарці Роффе, завідуючій архівом Дідик, картографу Маківій, секретарці географічного факультету Тржскальській, бухгалтеру майстерень Хавкіній, складачці друкарні Лу-

к'яновій, палітурниці Шкраб, обліковщиці Вайнер, лаборантці Ратушній, управдомам університету Призюбенко, паспортистці Батавей, коменданту корпусу по вул. Петра Великого, 2 Микоцькій, старшій препараторниці Захарченко, препараторницям Видок, Байковій, робітницям Ботанічного саду Лукаш, Лебедєвій, Цветковій, Поліщук, прибиральницям Феофановій, Райхерт, Жаровій, Малковій, Бравко, Винограденко, Челкунян, Зубрицькій, Вільсон, Вечірко, Маркіній, Носовій, Чайченко, Пакман, Звіренко, Ситковій, Петренко, Смирновій, двірникам Неплі, Петренко, Зверевій, Гнатенко, охоронницям Кацовській, Гурі, Новик, підсобній робітниці Нікітіній, кастелянші Перваковій.

63 працівниці університету одержали від ректора подяку.

За відмінне навчання і активну участь в громадському житті університету грошовими преміями нагороджено студенток:

хімічного факультету — Фралкову та Толлигину, історичного факультету — Лук'янову та Тюміну, філологічного факультету — Михайлову та Мирошніченко, географічного факультету — Зімнер та Павловську, фізико-математичного факультету — Травкіну та Лопатинську, біологічного факультету — Тертишник та Марченко.

Грамотами нагороджено студенток:

Підлисецьку (хімічний факультет), Бабич, Мирську, Чечівну (історичний факультет), Мінчик, Ямпольську, Капкан, Зданевич, Данилову (філологічний факультет), Паманську, Чухрій (географічний факультет), Скубську, Лисіну, Вариводу, Морозовську (фізико-математичний факультет), Пойченко, Панкову (біологічний факультет).

Подяку оголошено 32 студенткам.

Героїня труда—в гостях у біологів

З неослабною увагою слухали ли поради досвідчених доярок та студенти розповідь Раїси Гудзь, Герої Соціалістичної Праці, бригадира бригади комуністичної праці колгоспу ім. Карла Маркса, Покровського району, Дніпропетровської області.

17-річна дівчина на заклик вересневого Пленуму ЦК КПРС 1953 р. пішла працювати на ферму. Спочатку було важко, але допомогли у відсталу бригаду, де надої мо-

лока від кожної корови дорівнювали 1050 кг. До кінця 1959 року надої підвищилися до 4.500 кг молока.

Молода доярка була делегатом XIII з'їзду комсомолу, XXI з'їзду партії, грудневого Пленуму ЦК КПРС, учасником Всесвітнього фестивалю молоді і студентів у Москві.

Л. С. СУВОРОВА.

ЖІНКО-ТРУДІВНИЦЕ, ЖІНКО-МАТИ, ХВАЛА ТОБІ Й ВЕЛИКА ШАНА!

Бажаємо Вам щастя, Поліно Іванівно!

Розумний і досвідчений педагог, про якого з вдячністю говорять численні учні, чуйна і серйозна людина, невтомна в громадській роботі, — такою знають на філологічному факультеті завідувачку кафедрою російської та зарубіжної літератури Поліну Іванівну Збандуто.

Коли задуматися над тим, що в характері Поліни Іванівни найшвидше знаходить відгук у товаришів по роботі, у студентів, то слід, насамперед, назвати доброту і довірливість, яка особливо приваблює людей.

Природжений педагог, Поліна Іванівна володіє мистецтвом запалувати в своїх слухачів ту іскру

інтересу до лекції, яка виникає лише в результаті тісного контакту лектора і аудиторії.

Поліні Іванівні — педагогові, вихователі, науковому працівникові — властивий той смак, інтерес, звичка до громадської роботи, яка прямо протилежна казенному ставленню до обов'язків. Вона належить до людей, які не вміють жаліти себе і широким віддають час, сили, знання справі, якій служать.

В день, коли за благородною традицією віддають шану жінкам за їх добрі діла в ім'я людей, хочеться побажати Поліні Іванівні Збандуто здоров'я і щастя, великих успіхів у роботі.

Л. БУРЧАК, Д. ЧЕРНЯВСЬКА.

У хороших людей багато друзів

Комсомолки фізико-математичного факультету Ніла Ковтун і Муся Беркович напружено готувалися до наступних заліків. Наближалася зимова сесія. Та коли подругам сказали, що окремим студентам вечірнього відділу географічного факультету важко дається математика, — вирішили допомогти. Так почалася дружба студентів-вечірників з дівчатами математичного відділу. В другому семестрі підготовку до екзаменів розпочали з перших днів. Недавно до редакції надійшов вітальний лист. Студенти-вечірники вітають Нілу і Мусю з Міжнародним жіночим днем, бажають їм найкращих успіхів у навчанні, в особистому житті.

ЖІНКА З НЕВТОМНИМИ РУКАМИ

Софію Сидорівну Пшеничну прийняли до університету на роботу черговою хімічною корпусу. Але недовго займала цю спокійну посаду непосидюча жінка. «Не можу сидіти, краще в прибиральниці переведіть», — попросила вона. Її перевели, і працювати руки Софії Сидорівни енергійно і придирливо чистять, миють, витирають, одним словом, роблять все для того, щоб у її хіміків було чисто і охайно. Софії Сидорівні 57 років, але в роботі на неї можуть рівнятися й молоді.

О. М. АНІСІМОВА.

За любов до праці

Висока, немолода жінка стоїть біля хімічних приладів у глибокій задумі. Все перевірено, все підготовлено до практичних занять на IV курсі, переглянуті необхідні матеріали, обдумано хід занять... Незабаром дзвоник...

А в сусідній аудиторії дипломанти-неорганіки пишуть лист до газети. В'ячеслав Клименчук безжально викреслює написані абзаци: про Лідію Іванівну потрібно писати краще.

— Треба так написати, щоб кожний відчув, наскільки студенти цінують поради Лідії Іванівни, її роботу...

— ...щоб люди, які читатимуть, зразу зрозуміли, що вона може ставитися до роботи тільки з душею, з любов'ю...

Чорнява випускниця декламує Горького: «Без сонця не цвітуть квіти, без любові немає щастя...».

— «За любов до праці поважаємо...», — записує В'ячеслав Клименчук.

Давно продзвенів дзвоник. Ідуть лекції, практичні заняття. А дипломанти-неорганіки підбирають найкращі слова, щоб розповісти про хорошу жінку з хімічного — старшого лаборанта Лідію Іванівну Олександрову.

А. САМОЙЛОВА.

Вітає випускниця університету

Студентські роки — світлий, щасливий час в житті людини. Це молодість — з її мріями, нестримними пориваннями до знань, до краси. Може тому так бережно зберігає їх кожний у своїй пам'яті.

Мені на все життя запам'ятаються студенти нашої групи. Багато було у нас чудових людей. Застрільниками і організаторами у навчанні і громадській роботі в групі були комуністи Матяш, Сьомко, Дворкіна, Святенко, Китаїн та інші. Великий вплив мав на нас письменник Матяш, людина великого життєвого досвіду.

Університет дав нам лише основи знань, а розширювали і поглиблювали їх ми на практиці, після закінчення університету.

Я ночами сиділа за підготовкою до майбутнього уроку: хотілося зробити його якомога цікавішим, змістовнішим, краще унаочнити. Готувала екскурсії для учнів на фабрики, заводи, влаштувала історичні вечори. Якщо я що-небудь обіцяла учням, завжди намагалася за всяку ціну виконати обіцянку. Так створювався дитячий колектив, так завойовувалися любов і повага учнів до вчителя. А це в педагогічній роботі дуже важливо. І я переконалася у великій правді тієї істини, про яку мені говорили в університеті: «Якщо вчитель з лю-

бов'ю ставитиметься до своєї великої і відповідальної справи — успіх у роботі забезпечений».

Серед моїх колишніх однокурсників багато жінок-вчителів. Вони віддають свої сили й знання великій справі виховання дітей. Багаторічний досвід роботи дає мені право сказати майбутнім вчителям: якщо ви любите свою роботу, ви будете щасливі, вас окрилюватиме дитяча любов.

Мої майбутні колеги, шановні студентки університету, жінки-викладачі, вітаю вас з Міжнародним жіночим днем, бажаю успіхів у навчанні і в благородній викладачській роботі.

А. І. ГОРОДЕЦЬКА,
вчителька школи № 43,
випускниця університету.

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ?

...що 45 процентів всіх робітників і службовців Радянського Союзу становлять жінки.

...що в радянському парламенті 366 жінок. 2000 жінок — депутати Верховних Рад союзних і автономних республік, 600000 — депутати місцевих Рад, 103 жінки займають крупні державні пости в урядах СРСР і союзних республік, серед них 25 чоловік — міністри.

...що біля 1000000 жінок нагороджено орденами і медалями Союзу РСР.

...що біля 50000 жінок Радянського Союзу, які виховали 10 і більше дітей, носять почесне звання «Мати-героїня», а 5,5 млн. жінок нагороджені орденами «Материнська слава» і медалями «Медаль материнства».

...що 90000 жінок працюють в різних галузях науки. Наприклад, 40 процентів наукових співробітників 6 інститутів АН СРСР складають жінки.

В. І. ЛЕНІН

і Одеська партійна організація

Історія Одеси багата славними подіями і традиціями, але найбільш знаменні сторінки в літопису нашого міста-героя безпосередньо зв'язані з іменем засновника Комуністичної партії Володимира Ілліча Леніна.

Протягом багатьох років Володимир Ілліч уважно спостерігав за розвитком і ходом революційної боротьби одеських робітників, цікавився діяльністю одеської партійної організації, глибоко вникав у її життя. В листах, які були написані ним особисто або Надією Костянтинівною Крупською одеським більшовикам, в доповідях, статтях, під час зустрічей і розмов з багатьма одеситами Володимир Ілліч своїми порадами і вказівками допомагав одеським робітникам і партійним організаціям тримати тверду і принципову лінію в боротьбі з царським самодержавством і капіталістами, з меншовиками, троцькістами, буржуазними націоналістами та іншими ворогами робітничого класу.

Надаючи великого значення Одесі як одному з найбільш важливих опорних пунктів революційного руху на півдні України, враховуючи ту роль, яку виконувала одеська організація РСДРП в згуртуванні більшовицьких сил Півдня, Ленін надсилав на партійну роботу в Одесу видатних діячів Комуністичної партії. В Одеській партійній організації в різні періоди працювали О. М. Ярославський, С. І. Гусев, Р. С. Землячка, В. В. Воробський, Г. К. Орджонікідзе, А. В. Шатман, В. Р. Вегман та інші.

Одеські робітники і більшовицька організація міста підтримували тісні зв'язки з В. І. Леніном, звертались до нього за порадами і допомогою, ділились своїми думками, розповідали про своє життя і боротьбу. «Пам'ятаю, — згадувала Н. К. Крупська, — один лист, написаний робітниками одеських каменоломень. Це був колективний лист, написаний кількома першесніми дочерками, без підметів і при-

судків, без ком і крапок, але дихав лист невичерпною енергією, готовністю до рішучої боротьби аж до перемоги, лист — яскравий в кожному слові, наївному і доказовому, непорушному. Я не пам'ятаю зараз, про що писалось в цьому листі, але пам'ятаю його вид, папір, руде чорнило. Багато разів перечитував цей лист Ілліч, глибоко замислившись, ходив по кімнаті. Недаремно старались робітники одеських каменоломень, коли писали Іллічу лист: тому писали, кому потрібно було, тому, хто найкраще їх зрозумів».

В. І. Ленін надавав виключно великого значення листам робітників, вимагав від партійних організацій, щоб вони уважно вивчали ці листи. Цьому він вчив і одеських більшовиків. Так, один з активних робітників Володимир Дьоготь, побувавши у В. І. Леніна в 1904 році в Польщі, згадував, що Ленін особливо підкреслював важливість робітничих листів і кореспонденцій. Він говорив: «Хай робітники навіть пишуть каракулями, але це нам дає матеріал. Ми відчуватимемо биття пульсу робітників, інакше ми не будемо знати, правильно чи неправильно нащупали те, що пе-

реживає робітник в Росії».

Вимушений в роки царизму жити за кордоном, Ленін не міг обійтися без тісного зв'язку з місцевими парторганізаціями, з робітничими масами. «Сила революційної організації в числі її зв'язків», — писав він в лютому 1905 року С. І. Гусеву, який через кілька років став секретарем Одеського комітету РСДРП. І коли в липні після листа робітників одеських каменоломень Ленін отримав лист від одеської пропагандистки Танюші (це була Ліза Шаповалова), яка детально і сумлінно описувала збори одеських ремісників, він, прочитавши його, зараз же сів писати відповідь: «Спасибі за лист. Пишіть частіше. Нам надзвичайно важливі листи, які описують буденну, повсякденну роботу. Нам страшенно мало пишуть таких листів».

Особливо жвавим було листування між В. І. Леніном та одеськими більшовиками наприкінці 1904 і в першій половині 1905 року. Це був бурхливий період революційних битв. І коли Володимир Ілліч, зайнятий великою роботою по керівництву партією та революційною боротьбою проти царизму, не міг інколи приділити часу для відпові-

дей на листи з Одеси (йому ж писали з усіх кінців Росії), то листування брала на себе Н. К. Крупська.

Листування В. І. Леніна і Н. К. Крупської з Одеською організацією РСДРП має надзвичайно важливе значення для розуміння історії Комуністичної партії взагалі і Одеської партійної організації зокрема. Це листування показує, що В. І. Ленін і Н. К. Крупська «переносяться своїми думками і своїми вказівками в життя місцевих організацій. Це життя для них — все, воно для них — головне, вони прикуті до цього життя, слідкують за найменшими його проявами, і навіть, дрібниці організаційного життя не проходять для них безслідно, без уваги». (О. Ярославський).

В. І. Ленін цікавився буквально всім, що відбувалося в Одесі, в її партійній організації. Він вимагав, щоб йому надсилали точні відомості, які підприємства, з яким числом робітників є в місті, щоб мати в своїх руках найбільш повну картину життя і діяльності Одеської організації РСДРП.

І. НИКИФОРЧУК.

ПРАКТИКАНТКИ ПЕРЕМОЖНЕНСЬКОЇ ГРУПИ

В середній школі с. Переможне Білгород-Дністровського району ось уже більше трьох тижнів працює велика група студентів IV курсу філологічного факультету. Майбутні вчителі пробують свої сили, тримають складний іспит на звання педагога. Безперечно, не всі ті, хто за педагогічну практику одержить відмінні оцінки, в недалекому майбутньому стануть майстрами своєї справи. Так само не виключена можливість, що деякі з тих, хто має оцінки посередні, потім стануть добрими педагогами. А втім не варто журитися одним і пишатися другим. Немає такого закону: хто хороший на педпрактиці, той буде поганим вчителем. Є, правда, в кожного правила винятки. Про них ми і сказали. Але закон є закон: студент, який бездоганно знає сірю спеціальність, любить свій фах і над усе любить дітей і широко хоче, щоб вони виростили прекрасними людьми, — той студент, безсумнівно, є хорошим практикантом, а в майбутньому буде добрим педагогом.

Хочеться вірити, що такими вчителями — добрими, розумними, вимогливими і чуйними, багатознаючими будуть Людмила Іванів-

на Кожухар, Галина Михайлівна Коновалова, Аза Сергіївна Самуйлова, Іда Петрівна Кушнір, коротше, всі шістнадцятеро студенток переможненської групи.

Практика в них загалом проходить непогано. Ще рано робити остаточні висновки. Але перші кроки вже зроблено. Сила студентів — у міцних знаннях. Вразливе місце — як ці знання передати дітям. Все-таки мало годин відведено на це.

Проте є ще у наших практикантів і такі недоліки, яких не можна вибачити ніякими обставинами. Це, насамперед, засмічена і кострубата мова, невміння виразно, емоційно читати художні тексти, відсутність навичок у виховній, культурно-масовій і громадській роботі. Ці недоліки одним властиві меншою мірою, а іншим — більшою, але, на жаль, властиві майже всім. І в цих недоліках винні, перш за все, самі студенти. Практика дала їм можливість пересвідчитися, чого вони не знають і не вміють і чим легко можна було оволодіти, аби тільки було бажання та молодечий запал. В університеті для цього є всі можливості.

В. В. ФАЩЕНКО.

РОБОТА КЛАСНА І ПОЗАКЛАСНА

Успішно проходить практика студентів географічного факультету в 121 школі м. Одеси. Студенти Дзюба, Лубченко, Ратушна, Биндюговська, Рибчинська дали перші свої уроки і одержали за них добрі та відмінні оцінки.

Особливо запам'ятався всім перший урок студентки Биндюговської. З боку методичного уроку пройшов блискуче: провела опитування, активно працювала з класом, слідувала за дисципліною. Дуже змістовно пояснила новий матеріал, яскраво його ілюструвала, своєчасно дала домашнє завдання.

Вдало провели свої уроки й інші студенти.

Практиканти ведуть велику позакласну роботу. До дня Радянської Армії в шостому класі пройшли тематичні збори в історико-краєзнавчому музеї, у відділі обори Одеси, та у військовій частині, випущений ряд газет, два тема-

тичних альбоми. Студенти організували численні цікаві екскурсії, відвідування кіно.

Великий збір в п'ятому класі на тему «Сучасна Антарктида» підготувала студентка Биндюговська. Вісім учнів зробили повідомлення про відкриття Антарктиди росіянами, про радянську флотилію «Слава», про дослідження, зв'язані з міжнародним геофізичним роком. Один з учнів підготував оповідання до тематичного монтажу, випущено альбом про Антарктиду. Учасники збору продивилися фільм «Радянські дослідники в Антарктиді». Збір пройшов захоплююче.

Зараз студенти готують карту: «Ім'я Леніна на карті світу».

Керують практикою старший викладач кафедри фізичної географії К. С. Шухгалтер, викладач географії в школі С. П. Гудзенко та методист кафедри педагогіки В. Г. Грановська.

С. ТУЛЯКОВА.

Де дівчата, там і затишок.

Фото П. Іванова.

Пишуть випускники університету

Мій університет

Мій! Саме так, з широю теплою, зве його кожен, хто дістав у цих стінах освіту, для кого три заглавні літери «ОДУ» означають не

тільки назву учбового закладу, але й певний період власного життя, радощів, хвилювань і надій.

З рідним Одеським університетом пов'язано й початок моєї літературної роботи. Саме в студентські роки у видавництвах України вийшли з друку три перші книжки моїх віршів, а четверту було видано, як додаток до університетської газети, що тоді звалася «За більшовицькі кадри». Звичайно, суть не в цих біографічних деталях, а в тій глибокій увазі з боку професорів і всього викладацького складу, яку постійно відчував кожен з нас, студентів, до розвитку своїх індивідуальних здібностей і нахилів.

Збагачуючи нас знаннями, університет водночас вчив розуміти життя, виховував справжній патріотизм. І в дні суворих випробувань Вітчизняної війни, в боях за свободу і незалежність нашої Батьківщини віддали своє молоде життя мої найближчі університетські друзі — Левко Житомирський, Гриша Гітін, Гарик Осенко, мужніми безстрашними воїнами виявили се-

бе Діма Бойко і Зяма Березняк... На Південному, Південно-Західному, Сталінградському, Північно-Кавказькому, Першому Українському фронтах я зустрів багатьох вихованців Одеського університету, які на той час стали командирами батареї і дивізіонів. Вони блискуче склали свій бойовий іспит перед Батьківщиною.

І сьогодні я з невимовною гордістю сприймаю кожну звістку про творчий зріст талановитих вчених, висококваліфікованих викладачів, самовідданих партійних працівників, хіміків, біологів, фізиків, літераторів, математиків, які в різний час закінчили Одеський, мій університет.

Навчання на історичному факультеті ОДУ допомогло мені як літератору не тільки безпосередньо — в роботі над творами, присвяченими висвітленню окремих епізодів з історії нашого народу (віршована

повість «Вісники свободи», драма «Одеса» тощо), але сприяло кращому розумінню сучасності, усвідомленню величних ідеалів, за які бореться наше суспільство під проводом Комуністичної партії.

За останні роки, побувавши в ряді зарубіжних країн, знайомлячись там з життям студентства, я мав нагоду наочно переконавшись у перевагах радянської системи освіти, у перевагах соціалістичного ладу перед капіталістичним. І, звичайно, не раз пригадував добре знайомий мені вищий учбовий заклад чорноморського міста-героя.

Зміцнивши у Майбутнє віру,

В житті ти спрямував наш лет.

Прийми ж від нас подяку щирю,

Наш друже Університет!

Григорій ПЛОТКІН,
поет, випускник 1940 року.

Час кличе — вперед!

Хлопці і дівчата, товариші комсомольці!

Уявляю ваше завтра... Приїхали ви за призначенням, і в першу чергу — до директора з цікавістю і тривогою, з деякою непевністю і, звичайно, з невичерпним запасом енергії, бажань, думок, які покищо соромливо приховуєте. І вас запитують після того, як ввели в курс справи: «Що ви вмієте робити?». Ну, скажімо, чи вмієте ви малювати, співати, грати на чомусь, танцювати, вирізувати по дереву, пиляти співаки, грати на чомусь, танцювати, вирізувати по дереву, пиляти лобзиком, мити підлогу, вирощувати квіти, читати лекції, проводити політзаняття, організовувати вечори, походи, експедиції, чи вмієте ви себе стримувати і чи вмієте ви любити дітей. Так, все питатимуть.

Друзі хороші! Ви уважно читаете газети, журнали. І, очевидно, знаєте, що на порядку дня нашого,

комсомольської і піонерської організації, стоїть питання: «Вчитись, працювати і вчитись!». Комсомол оголосив похід за знання, піонери

ступаять по «піонерських сходинах». Вперед! Вперед — кличе час, кличе справа комунізму!

Рідні мої! В мене чудовий настрій, я пишу й співаю, бо весна надворі, бо я сьогодні цілий день провів з дітьми, бо я бачив хороше кіно, бо я з задоволенням пограв у доміно, бо ми сьогодні випустили газету «Горняк», бо мої семикласники сьогодні вимили підлогу на «5», бо дуже весело кружлом.

Почали ми навчальний рік так: Марійка — викладачем української та російської мови і літератури (24 години), я — старшим піонервожатим. Зав'язав червоного галстука, відкинув собі років 12—14, пірнув з головою в дитячий колектив і ні крихотки не соромився, що маю вищу освіту, а на такій роботі. Бо що є цікавішого в школі-восьмирічці — то ж піонерські справи. Хор, танці, газета, ігри, спорт — все, чим займався, чим ні, — все мусив був робити, мусив заново «перечуватись». Товариші, ще й ще раз перевірте себе, наскільки ви любите дітей — від цього залежить успіх всієї вашої роботи.

Дорогі товариші, друзі! Висновки робіть самі. Любіть українську літературу, пишайтеся рідною мовою, але не стверджуйте, що ви — викладач мови і літератури і все. Це так вузько, так мало, що краще й не йдіть до школи.

Ще одне. Ідьте на село! Всі їдьте на село — бо ви тут потрібні.

І. ДАРІЄНКО.

—З ВІРШІВ НАШИХ ДІВЧАТ—

На демонстрації

(Посвящается студенческой демонстрации 1887 года)

Серый камень. Сапог чугунных
Шаг чеканный — стена штыков...
«Стойте! Стойте! Безумству юных
Искушение — только кровь!
Жить прекрасно! Что жизни
лучше?!

О-ста-новись!..» Они идут;
Взгляд спокоен: сердца могучих
Блеском стали нельзя спугнуть.
В окнах лица мелькают
испуганно,
Тучи серым полотнищем виснут...
В этот день за судьбу поруганных
Вышли те, что в борьбе
не киснут,
Как осенние дни перед стужами,
Вышли те, что в борьбе
с оружием,
Позабыв о тепле и сытности,
Сбросив лозунг «царь
и отечество»,

Шли навстречу холодной
сырости
За большую мечту человечества...
В грудь штыки — и застыли
лица,
И теснее ряды колонны.
Сколько может минута
длиться?!
Час? Неделя? Нет, миллионы
Лет томительных, напряженных
В этот день секундой упали.
Кто же дрогнет? Кому —
побежденным
В этой схватке сердец и стали?
Жизнь человека считать бы
эрами,
Песней воспеть бы ее в веках;
Песней, что станет над буднями
серыми
Гордой и ясной, как мечта.

СВІТАНКОВИЙ

Вже зникли сні в лісу
дрімотнім,
Поблідла ніч сльоз густа...
А в небі зіронька самотньо
Когось так довго вигляда.
Стомилась дуже... Сльози впали

Росою в море синіх трав...
Даремно ніч всю прочекала
Того, хто спокій твій украв.

Л. БІЛІК,
аспірантка фізико-математичного факультету.

ВЕЛИКЕ ЖИТТЯ

(До 100-річчя з дня народження О. Є. Фаворського)

Визначна роль у розвитку хімії належить видатному вченому і гарчому патріоту нашої Батьківщини О. Є. Фаворському. Це він — основоположник хімії ацетилену, хімічні перетворення якого сьогодні так широко впроваджуються в промисловість.

Синтетичні каучуки, клеї та лаки, пластичні маси і синтетичні волокна, лікарські речовини і фрукти, харчові продукти, консерванти і миючі речовини одержують зараз на основі ацетилену. А як мало знали люди про ацетилен ще зовсім недавно! Знали лише, що він горить яскравим полум'ям і користувалися ним для освітлення. Але зараз це вже забуто. Хіба що лише в маяках використовують яскраве полум'я ацетиленової горілки. Застосовують ацетилен і для автогенного зварювання та різання металів, тому що ацетилен в атмосфері кисню дає дуже гаряче полум'я, здатне розплавити майже всі метали.

Олексій Євграфович Фаворський народився 100 років тому (3 березня 1861 р.), але він наш сучасник: помер він в 1945 році. Найплідніший період його дослідницької і творчої діяльності розпочався після Великої Жовтневої соціалістичної революції. Радянський уряд високо оцінив заслуги вченого, нагородивши його чотирма орденами Леніна, орденом Трудового Червоного Прапора. Йому було присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці, наукові праці вченого відзначені Сталінською премією. Російське фізико-хімічне товариство присудило йому премію О. М. Бутлерова.

Після закінчення фізико-математичного факультету Петербурзького університету Фаворський був залишений для роботи в лабораторії О. М. Бутлерова. Свою магістерську дисертацію він захистив в 1891 році, а через 4 роки була готова і докторська дисертація.

Взявшись ще студентом за розробку зовсім недослідженого розділу органічної хімії — хімії ацетилену і його похідних — він протягом 60 років займався цими дослідженнями, збагативши світову хімічну науку найважливішими відкриттями в цій галузі. Фаворський подарував нам ацетилен зробив його доступним і потрібним продуктом, набагато розширивши наші знання про клас речовин, ро доначальником яких є ацетилен.

Академік А. Є. Арбузов пише про Фаворського: «Я ставлю О. Є. Фаворського поряд з класиками, б він належить до числа тих порівняно небагатьох хіміків-органіків, які на світанку своєї наукової діяльності знайшли свій шлях і, ставши на нього, ні разу не відхилилися в бік».

Спочатку роботи Фаворського не знаходили ніякого практичного застосування, тому що хімія ацетилену народилася і розвивалася лише в його лабораторії і потрібно було ще розробити методи одержання ацетиленових похідних, вивчити їх властивості в галузі практичного застосування цих речовин і їх різноманітних похідних. Вся ця величезна, копітка і часто небезпечна робота була успішно виконана О. Є. Фаворським і його школою.

Багато робіт, які, здавалось, мали переважно теоретичний харак-

тер, пізніше знайшли важливе застосування в промисловості. Так, дослідження Фаворського в галузі похідних акрилових кислот лягли в основу промислового одержання поліметилакрилатів — цінних пластичних мас, так званого органічного скла. Глибоке вивчення якостей акрилових похідних дало сьогодні можливість одержувати цінні сополімерні акрилонітрильні каучуки. Сьогоднішні промислові способи одержання компонентів високооктанового палива для двигунів внутрішнього згоряння своїм походженням зобов'язані дослідженням Фаворського похідних ацетилену.

Дослідження О. Є. Фаворського і його учнів в галузі вінілових препаратів привели до одержання цілої низки пластичних мас, до створення лікувального бальзаму, який пришвидшує загоювання ран.

Дослідження О. Є. Фаворського рень оксикетонів стали основою для розробки схеми спиртового бродіння.

Справжній новатор в науці, він йшов своїми шляхами, не лякаючись труднощів, наполегливо і вміло переборюючи їх.

Фаворський жив наукою, він пишався науковими досягненнями радянської хімії і не шкодував сил для виховання молодих хіміків.

Багато часу, праці і сил віддавав Олексій Євграфович викладанню хімії, питанням науково-організаційного керівництва лабораторіями і науковими установами. Понад 60 років він був членом Російського фізико-хімічного товариства, 45 років беззмінно, починаючи з 1900 року, був головним редактором журналу цього товариства. Він керував Інститутом органічної хімії Академії Наук СРСР, завідував кафедрою високомолекулярних сполук в Ленінградському університеті і т. д.

Але чи тільки хіміком був Фаворський? Звичайно, ні. Він був обдарованим і високоерудованим вченим з багатогранним і живим інтересом до найрізноманітніших явищ життя. До останніх днів свого життя він цікавився успіхами в галузі фізики, астрономії, геології і біології. Він прекрасно знав історію, літературу, розумів музику, живопис, дуже любив природу.

Ним прожите велике життя і прожите не марно.

Доцент О. С. СТЕПАНОВА.

Під гарячим нальотом весни зима відступає дуже швидко. І Георг Олександрович Одинцов поспішає затримати її залишки у своїй кінокамері.

Фото П. Іванова.

Подорож по рідному місту

Збираючись в екскурсію по новобудовах м. Одеси, кожний з тих, хто народився і виріс в цьому місті, і не сподівався, що на нас чекає стільки цікавого, справді захоплюючого. Тематична екскурсія «Одеса в семиріччі», в якій брали участь працівники друкарні ОДУ в неділю 29 лютого, принесла багато нових вражень, сповнила серця почуттями гордості за наше місто.

Невеличка подорож почалася від будинку Одеського раднаргоспу. Автобус з екскурсантами прямує до промислового Іллічівського району — району, на заводах якого створюються нові розумні верстати з програмним управлінням, могутні підйомні крани, продукти харчової промисловості і т. д. З цікавої розповіді екскурсорова М. Л. Бінова дізнаємось, що продукцію заводу ім. XVI партз'їзду охоче купують у Радянського Союзу такі старі капіталістичні країни, як Франція та Італія, що машини з маркою заводу радіально-сверлильних верстатів допомагають будувати нове життя братньому Китаю, що потужні підйомні крани з заводу ім. Січневого повстання «подорожують» в далеку і дружно нам Індію...

За вікном автобуса — невеличкі, зовні зовсім не визначні корпуси комбінату харчових концентратів. А від цих корпусів невидимі нитки ведуть аж у далеку Антарктиду: адже висококалорійні, поживні харчові концентрати підтримують життя підкорювачів далекого льодового материка. І стає ще більш відчутною хвилююча романтика нашого повсякденного життя.

Автобус з екскурсантами їде по колишній, так званій, Бугаївці — в недалекому минулому найвідсталішому, найвіддаленішому і найбруднішому району Одеси. Не впізнати тепер цих вулиць: на місці маленьких будиночків височать корпуси заводів, будинки-котеджі для робітників та службовців, дорога та тротуари заасфальтовані, вулиці перетворилися в зелені проспекти. В цьому ж районі руками комсомольців і молоді Іллічівки розбито на колишньому пустирі чудовий парк імені Ленінського комсомолу, в якому висаджено тисячі плодкових дерев.

Минаємо чудову споруду — залізобетонний міст, через який пролягає автомобільна траса Одеса — Київ — Москва (лише 8—9 годин треба тепер одеситам, щоб проїхати до столиці Радянської України). Тут, вздовж автотраси, теж розпочалося велике будівництво: виростають наші «Одеські Черемушки».

на зразок московських. Через кілька хвилин перед очима екскурсантів постають багатоповерхові будинки мікрорайону, розташованого між II і III станціями Великого Фонтану. Будинки Чорноморфлоту, будинки канатного заводу, будинки телестудії... Жалкуємо, що серед них немає будинку Одеського державного університету. Згодом дізнаємось, що житловий масив, який складається з упорядкованих будинків, де навіть одноквартирні кімнати мають всі вигоди, простягається аж до XI станції Великофонтанської дороги. Може й ми там збудуємо дім для своїх працівників?..

Нарешті ми досягаємо кінцевої мети нашої подорожі — міста-супутника Одеси — Іллічівська, другого порту Одеси, який в три рази більший за старий порт. На колишніх пустирях Сухого лиману йде величне будівництво. Ми стоїмо на площі Труда. Від цієї площі в різні боки розляглися красиві вулиці з багатоповерховими будинками.

Перед нами школа, кінотеатр, крамниці. В новому місті є вже й вищий навчальний заклад — філіал Одеського інституту інженерів морського флоту. Пройде небагато часу, і жителі Іллічівська збудують свій Палац культури, новий паточний завод, стане до експлуатації новий склад, що за своєю площею дорівнюватиме площі всіх складських приміщень старого порту, разом узятих.

Майбутнє Одеси прекрасне. Це буде місто-сад на березі Чорного моря, місто, в якому безшумні троллейбуси витіснять гуркотливі трамваї, місто, в кожному з будинків якого будуть газові плити (адже в 1962 році до Одеси підійде газопровід з Шебелінки). Місто-герой, місто робітників і курортників, артистів, поетів, місто моряків і студентів, для твоєї величі і краси не жаль віддати всі сили наших рук і сердець.

В. ФАБІАНСЬКА.

НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

Просторий, світлий зал Музею західного і східного мистецтва. Картина «Осінній день в Аркадії» (олія) і підпис — А. Я. Кузнецов, лікар. А картина захоплює чимось знайомим і в той же час новим, красивим. На полотні грають барви осені. І хай не всі малюнки і картини лікаря Кузнецова відзначаються однаковим рівнем майстерності, але в його картинах відчувається свіжа, впевнена рука.

Зразу ж зупиняють біля себе оглядачів виставки малюнки інженера В. П. Коваленка. Свіжість фарб, вміння передати гру кольорів у пейзажах говорять за безперечний талант В. П. Коваленка.

«Зима», «На дачі», — мимоволі згадуються чудові пейзажі Левченка, коли дивився на ці прекрасні малюнки, які прикрашають виставку.

Загальне захоплення відвідувачів викликає пейзаж зубного техні-

ка Е. І. Морозова «Захід над лісом» (олія). Надовго залишається в пам'яті картина керівника драмколективу В.-Михайлівського районного Будинку культури П. О. Бикова «Це не повинно повторитися». Характерна деталь — бомба, скинута з літака, — виписана так, ніби врізана в картину. Дещо імпресіоністична, але можливо тому й сильна гра кольорів пожежі — і люди, люди серед пожежі.

На виставці представлено більше сотні полотен різного рівня виконання, але згадані роботи найбільше запам'ятовуються, справляють найкраще враження.

Найдовше затримуються відвідувачі в залі декоративного і прикладного мистецтва. Вражає майстерність вишивки жіночих блузок роботи художника Онікіренка, медсестри з Балтського району Колесникової. Учениця Овідіопольської середньої школи В. Коновалова і робітниця П. С. Павлова з Балти представили чудові українські чоловічі сорочки. Майстерно виконано вироби з рогу архітектором Берліном, з кості — пенсіонером Гольшейном. Прекрасну модель китобійця «Слава-22» зробив із зуба кашалота рудьовий китобійний флотилії «Слава» Канадаєв.

Годинами можна любоватися прекрасними килимами колгоспниць Могорон та Зорбал з Саратовського району.

Майстерність аплікації родини Ареф'євих викликає захоплення і здивування. Шматочками шовкових тканин передати такі чудові букети квітів, виконати портрет балерини Плісецької!

Не дивуйтеся, товариші, що я так багато пишу хорошого і нічого не кажу про недоліки виставки. Недоліки є. Їх навіть багато, більше, ніж могло б бути. Але загальне враження від виставки все ж залишається дуже сильним. І про недоліки, слово честі, не хочеться писати. Ті з вас, хто любить красу, погодяться зі мною, відвідавши цю виставку.

В. МОРОЗ.

Заступник редактора

М. В. ПАВЛЮК.